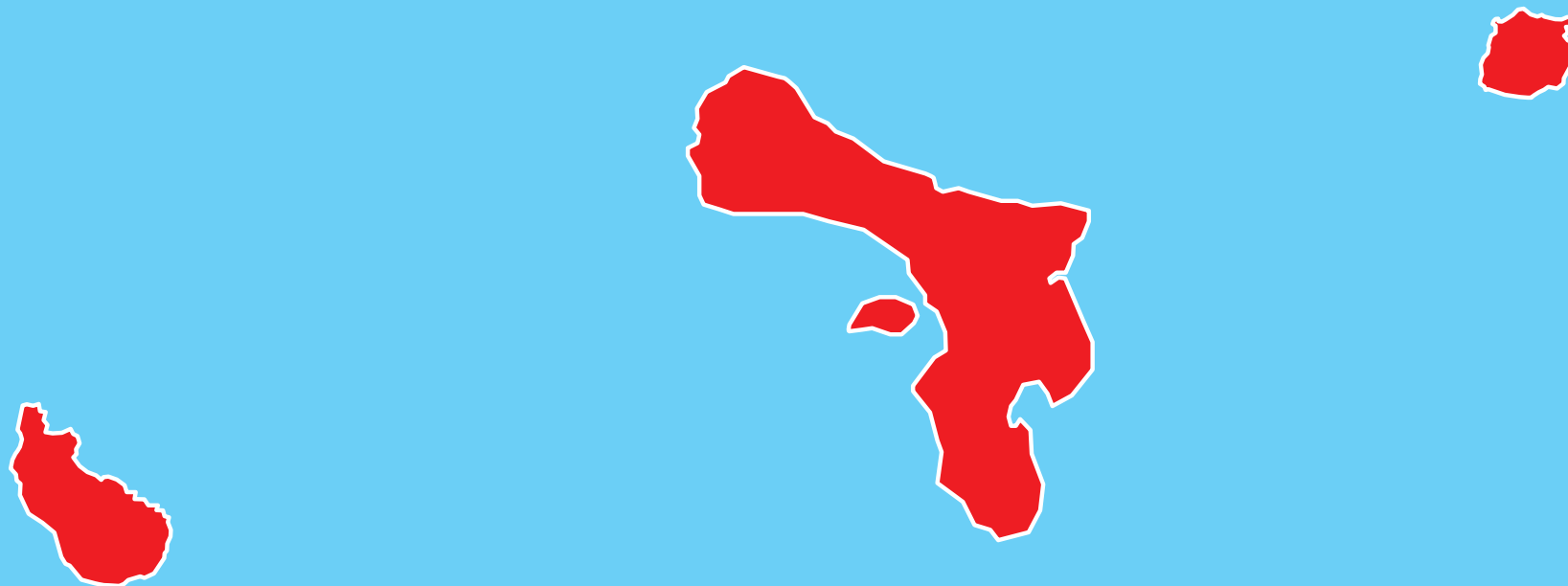

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema Openbare orde BES (juli 2020)

Bevoegdheidenschema 2 Openbare orde BES

Juli 2020

Handhaving openbare orde

Met inbegrip van Territoriale Zee rond desbetreffende eiland (Besluit grenzen openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba) voor ongeregelheden op de Caribische zee buiten TZ zie Bevoegdheidenschema Caribische zee en zeescheepvaart.

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1. Informatie			
1a. Inlichtingen	1a. Eenieder aan minister van JenV	1a. Art. 5 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbbg)*	1a. Art. 56 Veiligheidswet BES (Vw BES) heeft alleen betrekking op rampen, niet op openbare orde.
1b. Overheden onderling, in verband met toepassing aanwijzingsbevoegdheden ex art. 12 lid 3 en 10 lid 2 Veiligheidswet BES	1b. Gezaghebber, Rijksvertegenwoordiger, minister van JenV	1b. Art. 13 Veiligheidswet BES (Vw BES)	
1c. Overheden onderling in verband met aanwijzingsbevoegdheden ex art. 59 Vw BES	1c. Gezaghebber, Rijksvertegenwoordiger, minister van JenV	1c. Art. 60 Vw BES	1c. Het woord crisis betreft alle vitale belangen, waaronder de handhaving van de openbare orde. De aanwijzingsbevoegdheden in de Vw BES (art. 12 en art. 59) overlappen elkaar; beide artikelen zijn niet op elkaar afgestemd. Art 12 komt uit de Politiewet 2012 en art. 59 uit de Wet veiligheidsregio's. Beide wetten zijn inzake de aanwijzingsbevoegdheden niet op elkaar afgestemd.
2. Eigen bevoegdheden politie	2. Politieambtenaar, onder verantwoordelijkheid gezaghebber	2. Art. 5 Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Rijkswet politie)	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
3. Bevoegdheden gezaghebber algemeen			
3a. Normale bevoegdheden op lokaal niveau			
3a.1. Gezag over politie	3a.1.-3a.3. Gezaghebber	3a.1. Art. 17 Rijkswet politie	
3a.2. Optreden tegen overtredingen indien door een overtreding de openbare orde wordt verstoord of dreigt te worden verstoord.		3a.2. Art. 174 lid 2 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wol BES)	3a.2. en 3a.3. Op grond van art. 172 lid 2 is beperking van grondrechten niet mogelijk. Lid 3 is toepasbaar, ook als er geen wettelijk voorschrift is overtreden. Zie verder toelichting bij 3b inzake beperking van grondrechten op grond van lid 3.
3a.3. Lichte bevelsbevoegdheid in het algemeen (licht: in tegenstelling tot art. 178 Wol BES)		3a.3. Art. 174 lid 3 idem	
3a.4. Voorlopige hechtenis vanwege strafbaar feit met (grote kans) op openbare ordeverstoring	3a.4. Officier van justitie	3a.4. Titel VII Wetboek van Strafvordering BES	
3a.5. Openbare orde raadsvergaderingen	3a.5 Gezaghebber	3a.5. Art. 27 Wol BES	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
<p>3a.6. Openbare manifestaties: optreden naar aanleiding van een kennisgeving of het niet gedaan hebben van een kennisgeving of in het algemeen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding van wanordelijkheden</p>	<p>3a.6. Gezaghebber.</p>	<p>3a.6. Wet openbare manifestaties, verordening eilandsraad</p>	<p>3a.6. Verschil met evenementen: vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, vrijheid van vergadering en betoging.</p>
<p>3b. Noodbevoegdheden op lokaal niveau</p>	<p>3b. Gezaghebber</p>		<p>3b. Deze noodbevoegdheden worden vormvrij in werking gesteld en vallen daarmee buiten het regime van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden.</p> <p>Noodrecht: afwijking van wetgeving, m.u.v. Grondwet, is mogelijk.</p> <p>Grondrechten: beperking van uitsluitend door internationaal recht beschermde mensenrechten is mogelijk (bewegingsvrijheid, zoals avondklok of weren voetbalsupporters, met uitzondering van vrijheidsbeneming; zie daarvoor bestuurlijke ophouding, 3c). Voor de mogelijkheid van uitzondering op de beperkingssystematiek van de Grondwet, zie aantekening 3 bij art. 175 Gemeentewet in Tekst en Commentaar openbare orde en veiligheid.**</p>

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
			Opperbevel ex art. 5 Wvr heeft geen betrekking op handhaving van de openbare orde.
3b.1. Noodbevel		3b.1. Art. 178 Wol BES	
3b.2. Noodverordening		3b.2. Art. 179 lid 1 idem	
3c. Bestuurlijke ophouding	3c. Gezaghebber	3c. Art. 158 en 180 idem	3c. Art. 158: op grond van eilandverordening. Art. 180: indien groepen van personen onderdelen van een noodbevel (art. 178) of noodverordening (art. 179) niet naleven.
3d. Bevelen geven aan die verantwoordelijk is voor het vervoer van zieken en gewonden, uit oogpunt van openbare orde.	3d. Gezaghebber	3d. Art. 38 Vw BES	
5. Bijstand ter handhaving openbare orde			De Koninklijke Marechaussee voert bij wet politietaken (rechtsorde en hulpverlening) uit op de luchthavens en op Sint Eustatius en Saba (er is daar geen sprake van tijdelijke bijstand).
5a. Bijstand door krijgsmacht	5a. Verzoek gezaghebber aan Rijksvertegenwoordiger; de Rijksvertegenwoordiger aan de minister van Defensie (voor deze de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied)	5a. Art. 6 Vw BES	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
5b. Bijstand door krijgsmacht voor strafrechtelijke handhaving rechtsorde of verrichten taken van justitie	5b. Verzoek van procureur-generaal door tussenkomst * van de Rijksvertegenwoordiger aan minister van Defensie (voor deze de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied)	5b. Art. 7 Vw BES	5b. * De Rijksvertegenwoordiger heeft hier geen andere taak dan het verzoek om bijstand door te geleiden. Daar waar de Rijksvertegenwoordiger bij de handhaving van de openbare orde nog een taak heeft (de aanwijzingsbevoegdheid), ontbreekt deze bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de taken ten dienste van de justitie. Dit terrein behoort tot de volledige verantwoordelijkheid van de procureur-generaal. Kamerstukken II 2009–2010, 32 207, nr. 3; p.27
7. Centralisatie: aanwijzingen, opschorten noodverordening, vernietiging/schorsing, overname en eigen maatregelen			
7a. Aanwijzingen			7a. Hier staan vermeld de aanwijzingsbevoegdheden krachtens de Wol BES, Wbbb en Vw BES. Een aanwijzing is een ander woord voor een bevel.
7a.1. Beleidsaanwijzingen aan gezaghebber	7a.1. Rijksvertegenwoordiger	7a.1. Art. 12 Vw BES	7a.1. Bevoegdheid is overbodig aangezien de Rijksvertegenwoordiger dat ook al kan op grond van art. 59 Vw BES (crisisbeheersing = openbare orde).
7a.2. Bijzondere aanwijzingen aan gezaghebber	7a.2. Rijksvertegenwoordiger	7a.2. Art. 6 lid 2 Wbbb*	

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
7a.3. Algemene en bijzondere aanwijzingen aan Rijksvertegenwoordiger en gezaghebber	7a.3. Minister van JenV	7a.3. art. 6 lid 1 Wbbbg*	7a.3. De minister kan reeds instructies geven aan Rijksvertegenwoordiger op basis van art. 205. Wol BES.
7b. Noodverordening: bekrachtiging eilandsraad, beroep gezaghebber bij Rijksvertegenwoordiger tegen niet-bekrachtiging; opschorting door Rijksvertegenwoordiger zolang noodverordening niet bekrachtigd is	7b. Eilandsraad, gezaghebber, Rijksvertegenwoordiger	7b. Art. 179 lid 2-6 Wol BES	
7c. Vernietiging en schorsing	7c. Bij Koninklijk Besluit	7c. Art. 220 Wol BES jo. afd. 10.2.2 en 10.2.3 Algemene wet Bestuursrecht	
7d. Overname en eigen maatregelen centrale overheid		7d. Hoofdstuk II Wbbbg*	7d. Instelling censuur, zie ook Bevoegdheidenschema Media en openbaarheid.
7d.1. Voorzien in bevoegdheden Rijksvertegenwoordiger en gezaghebber voor openbare orde en veiligheid ('overname')	7d.1. Minister van JenV		
7d.2. Beperken vertoeven in open lucht	7d.2. Idem		
7d.3. Personen bevelen een gebied te verlaten of verbieden zich	7d.3. Idem		

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
daarheen te begeven of daarin terug te keren			
7d.4. Invoering vergunningstelsel samenkomsten en vergaderingen	7d.4. Gezaghebber		
7d.5. Verbieden vertoningen in het openbaar	7d.5. Minister van JenV		
7d.6. Beperkende bepalingen, verbieden, geschriften, etc.	7d.6. Idem		
7d.7. Post/bericht van post of telecommunicatie in beslag nemen, etc.	7d.7. Autoriteiten aangewezen door minister van JenV		
7d.8. Onderzoek kleding en lichaam	7d.8. Gezaghebber		
7d.9. Binnentreden	7d.9. Idem		
7d.10. Onderzoek etc. voorwerpen	7d.10. Autoriteiten aangewezen door minister van JenV		
7d.11. Interneren	7d.11. Minister van JenV en Rijksvertegenwoordiger		
8. Optreden militair gezag Zie Bevoegdheidenschema Defensie			

Veiligheidsrisicogebied

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1a. Instelling veiligheidsrisicogebied door gezaghebber	1a. Gezaghebber krachtens eilandverordening van de eilandsraad, uitvoering officier van justitie	1a. Art. 155 Wol BES, verordening van de eilandsraad (opgenomen in eilandverordening)	1a-b. Bij verstoring van de openbare orde, of ernstige vrees daarvoor, door de aanwezigheid van wapens.

Stelsel bewaken en beveiligen

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1a. Aanwijzen objecten en diensten waarvan bewaking of beveiliging door politie noodzakelijk is	1a. Minister van JenV en BZK gezamenlijk; een gezaghebber kan daartoe een verzoek indienen, hoewel dat niet is geregeld	1a. Art.10 lid 1 Vw BES	
1b. Uitvoering besluit onder 1a	1b. Uitvoering gezaghebber voor zover bewaking/beveiliging plaatsvindt ter handhaving openbare orde; uitvoering procureur-generaal voor zover bewaking / beveiliging plaatsvindt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde	1b. Art. 10 lid 2 en 3 Vw BES	
2. Aanwijzingsbevoegdheden Zie paragraaf Handhaving openbare orde, punt 7 Centralisatie			

Huisvesting 'gezagheberssluiting'

Maatregel	Instantie	Wettelijke basis	Toelichting
1. Sluiting pand voor handhaving openbare orde	1 Gezaghebber	1. Art. 176 of 177 Wol BES	

- * Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijlde inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht). Art. 35 Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag is abusievelijk niet aangepast bij wijziging van deze wet in 1997, zodat de noodbepalingen zowel in werking moeten treden (art. 35) als in werking moeten worden gesteld (art. 1).
- ** Beperking van grondrechten is niet hetzelfde als een inbreuk op (afwijken van) grondrechten; dat laatste is alleen mogelijk ten tijde van de algemene noodtoestand.

Colofon

Samenstelling

Merijn ten Dam

Intellectueel eigendom

Provincie Noord-Holland

Vormgeving

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Deze uitgave is te downloaden op www.kennisdocumenten.nl

Om de publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@ifv.nl, onder vermelding van 'Bestuurlijke Netwerkkarten'.

1e druk, juli 2020

© Instituut Fysieke Veiligheid / Provincie Noord-Holland

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

T 026 355 24 00

www.ifv.nl

info@ifv.nl